

GENEL GEREKÇE

Ülkemizde sosyal güvenlik hakkı, Anayasamızın 60 ıncı maddesindeki “Herkes sosyal güvenlik hakkına sahiptir. Devlet bu güvenliği sağlayacak gerekli tedbirleri alır ve teşkilatı kurar.” hükmü ile güvence altına alınmıştır.

Sosyal güvenliğin genel yapısı sosyal devlet anlayışıyla birlikte sigortacılık esaslarına da dayanmaktadır. Bu bağlamda yaşlılık sigortası ile belirli bir yaşa ulaşan ve yaşı ilerlemesi ile çalışma gücü azalan sigortalıya iş hayatından çekilerek çalışmadan yaşamını sürdürme ve dinlenme olanağı sağlamak amacıyla emekli aylığı bağlanmaktadır.

Sosyal güvenlik sistemlerinde emekli olabilmek için yaş, prim ödeme gün sayısı ve sigortalılık süresi olmak üzere 3 temel şart aranmaktadır. Ülkemizde geçmişten bugüne kadar olan süreçte bu şartlarda çeşitli değişiklikler yapılmıştır.

20/2/1992 tarihli ve 3774 sayılı Kanun ile yapılan değişiklikle yaş şartı kaldırılarak, sigortalıların sadece belirli bir prim ödeme gün sayısı ve/veya sigortalılık süresi şartı ile emekli olmalarına imkân sağlanmıştır.

25/8/1999 tarihli ve 4447 sayılı Kanun ile de emekliliğe hak kazanmak için yaş şartı yeniden getirilmiştir. Ancak 8/9/1999 (dahil) öncesi ilk defa sigortalı sayılanlardan halihazırda çalışanların yapılan değişiklikten hemen etkilenmemesi amacıyla yaş ve/veya prim ödeme gün sayısı koşulları işe başlangıç tarihlerine göre kademelendirilmiştir.

Günümüzde gelinen süreçte 8/9/1999 (dahil) öncesi ilk defa sigortalı sayılanların emekliliğe hak kazanma koşullarında bir düzenleme yapılması amaçlanmıştır.

Yapılan düzenleme ile;

- 8/9/1999 (dahil) tarihinden önce malullük, yaşlılık ve ölüm sigortası kapsamında çalışmaya başlayanların ve,

- 9/9/1999 (dahil) tarihinden sonra malullük, yaşlılık ve ölüm sigortası kapsamında çalışmaya başlamalarına rağmen sigortalılık başlangıç tarihini geriye götürmeye imkân tanıyan ilgili mevzuat hükümlerine göre yapmış oldukları borçlanmalar ile sigortalılık başlangıç tarihi 8/9/1999 (dahil) öncesi olacak şekilde geriye götürülenlerin,

mevcut mevzuattaki emekliliğe hak kazanma koşullarından yaş şartının kaldırılması amaçlanmıştır.

Ayrıca,

- Çalışma hayatının desteklenmesi için yaşlılık veya emekli aylığı alan kişilerin çalışma hayatına devam etmek istemeleri durumunda bu kişilerin kayıtlı istihdamlarının teşvik edilmesinin sağlanması amacıyla sigorta prim teşviki verilmesi,

- 1/2/2018 tarihli ve 7079 sayılı Kanunla aynen kabul edilen 696 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye eklenen geçici 23 ve geçici 24 üncü maddesi kapsamındaki işçilerin emeklilik, yaşlılık veya malullük aylığı almaya hak kazanmaları halinde iş sözleşmelerinin zorunlu olarak feshini gerektiren hükümlerin yürürlükten kaldırılması, iş sözleşmesinin sürdürülmesi ya da sona erdirilmesi kararının sözleşmenin taraflarına bırakılması,

amaçlanmıştır.